

Nøkur ár hjá virknum listamanni — Ein lötumynd

— Bókin er eitt úrval av listaverkunum hjá Amariel Norðoy tey seinnu árin, ein mynd av einum listamanni í støðugari broyting.

Stedgar hann á ov leingi, kemur stigur i, og so kóðnar listin.

Bókin er tí um nøkur ár hjá virknum listamanni. Tað er at skilja beint, sum tað er sagt, at bókin er lötumynd av listini hjá Amariel. Nógvir málningar í bókini eru ikki til longur. Teir eru broyttir, málað er út yvir teir, sigur Jógván Isaksen um nýggju listabókina »Norðoy«.

45 verk hjá listamanninum Amariel Norðoy eru í bókini »Norðoy«, sum kom út mikudagin.

Harafurtur eru 14 yrkingar hjá skaldinum Róa Paturssoni í bókini.

Og Jógván Isaksen skripar innangarsorð um teir báðar. Tey eru á føroyskum, donskum og enskum (Johnny Thomsen hevur umsett til enskt).

Fyrireikingarnar til hesa útgávu hjá Mentunargrunni Studentafelagsins byrjaðu longu fyrst í áttatiárunum. Jógván Isaksen, Annfinnur Johansen, Dorte Juul Myhre, Troels Mark Pedersen og Rógvi Thomsen hava lagt til rættis bókina, sum er prentað á Midfyns Bogtryk.

Kalmar Lindenskov, Jørgen Lützen og Ásmundur Poulsen hava avmyndað listaverkini til bókina. Myndina av Amariel sjálvum á bakpermuni hevur Jógván Telling Joensen tikið.

Fremst í bókini eru nøkur fyndarorð um myndalist eftir Karsten Hoydal og S.J. Mikines.

Bókin »Norðoy« er prentað í 1100 eintøkum og kostar 225 kr.

Á samkomu í Pætersastovu miku-dagin í sambandi við útgávuna segði Jógván Isaksen hetta um bókina »Norðoy«:

Eitt høvuðstema í føroyskari málningalist hevur longu frá byrjan verið náttúran. Hetta er heldur ikki so løgið, tá ið hugsað verður um, hvussu nær tú ert henni í Føroyum og so tað ótrúliga ljósspælið, ið er at siggja hvønn dag. Til fyrri fáum árum síðani var ein kjarni í málningunum hjá Amariel Norðoy, at heimurin er samangrøvin. Eitt av yndisevnum frá hesi tíð er útróðrabáturin, ið liggur við brúnna, og fjøldin av fólki,

partvis kvinnur og børn, partvis menn, sum eru í ferð við at lossa. Hjá Amariel er tað so, at øll fyrirbrigdi gera eina organiska heild, har til dømis fjallagreinin í baksýnini fer yvir í bátsstavnin og heldur fram inn í brúnna. Úrslitið er ein strika, sum ringir seg oman eftir løriftinum og ger samband millum tey arbeiðandi og eygleiðandi menniskjuni og náttúruna.

Men Amariel Norðoy er ikki ein listamaður, sum verður verandi í sama stað, og myndirnar hava seinnu árin broytt útsjón, um somu tíð sum tú ikki ivast í, at hetta er A. Norðoy. Stílurin er meira hóskaði og livsgeði streymar úr mongum av myndunum. Og her liggur

útróðrabáturin frá teimum fyrru myndunum, men nú verður samhangurin ikki longur lýstur við strikuni, sum óslitin fer frá báti yvir í land og menniskju. Eitt træ er komið í staðin, ella nerva-træðir um tú vilt, sum fevnir út í myndina og um somu tíð bindur hana saman og ger hana fjøltáttaða. Og so mást tú ikki í hesum seinnu myndunum gloyma humurin, sum hevur snikt seg inn á løriftið. Hendan fanst tú ikki áður, men saman við livskætinum og teimum ljósu, løttu litunum eru myndirnar sum heild vorðnar glaðari. Ljósið er meira enn fyrr kjarnin í málningunum hjá Amariel Norðoy, uttan at samhangurin fullkomiliga er sleptur.

Myndirnar í hesi bók fevna ikki um øll árin, Amariel Norðoy hevur málað, men sýna eitt úrval av hansara listaverkum frá teimum seinnu árunum. Á henda hátt vóna vit at kunna gera eina mynd av einum listamanni í støðugari broyting. Steðgar hann á ov leingi, kemur stigur i, og so kóðnar listin. Bókin fevnir sostatt um nøkur ár

hjá einum virknum listamanni.

At bókin er lötumynd av listini hjá Amariel Norðoy skal skiljast bókstaviliga. Fittir partur av málningunum, sum verða endurgjavnir, er ikki til longur, teir eru broyttir, málað er út yvir teir. Arbeiðið upp á málningarnar steðgar ikki, fyrr enn onkur fer avstað við teimum. Tástaðni eru teir lidnir, tí onkustaðni má steðgast. Í tráð við at tað stóðugt verður arbeitt við málningunum, er tað sjáldsam, at teir hava titlul. Í hesi bók er einki sett við. Listamaðurin sjálvur metir tað vera týðningarleyst og skoytir bert ein titlul upp í, tá hann í sambandi við framsýningar kennir seg noyddan til tað. Málningarnir eiga at standa einsamallir, frágreiðing av einumhvørjum slag er óneyðug.

Tær fjúrtan yrkingarnar hjá Róa Paturssyni hava ikki verið á prenti áður. Tær eru tó ikki yrktar við málningunum hjá Amariel Norðoy í huga, men vit halda, at samansetingin av listamála og yrkjara er spennandi, og at hesir kunnu draga brigið fram hjá hvørjum

øðrum.

Stórir partur av skaldskapinum hjá Róa er roynd at korrleggja ta innaru og ta ytru verðina, at fáa umheimin og okkara medvit at renna saman. Yrkingarnar í hesi bók eru ein roynd at seta á eina aðrastaðni, eru ein roynd at fara djúpari niður í sálina, niður har dulvitið spælir við medvitinum. Ein av innlitsrásunum er dreymurin, og hann kann í summumfórum gera tekstin eitt sindur tor-skildan í fyrsta umfari, men eins og aðrar yrkingar hjá Róa, so ávirka tær beinleiðis gjøgnum sansarnar, kunnu upplivast eins og tónleikur, har medvitið kemur haltandi langt aftaná.

Tað snýr seg ikki um at finna SANNLEIKAN við stórum stavum, tí vit kunnu aldri vita, um vit hava funnið hann. Tað, sum hevur týðning, er sjálv leitingin og ikki ein møgulegur sannleiki.

Skaldsøga og Janus

Føroyskar skaldsøgur eru næstan sum lund á jólanátt. Men nú kemur so ein fyrri jól. Hon eitur »Tað heita summarið og høvundurin er Høgni av Heiði úr Havn.

Skaldsagan er um hendingar í landsynningspartinum av Asia í 1975, helst í Saigon í Vietnam. Hon er um kríggj. Men fyrst og fremst er hon um kærleika og lýsingarnar eru sera opinskáðar. Ongin hevur fyrr verið so bersøgin í føroyskari bók, sigur forlagið Mentunargrunnur Studentafelagsins.

Hetta man eisini vera fyrstu ferð, føroyingur hevur skrivað skaldsøgu, har høvuðspersónurin ikki er feoryingur og søgustaðið ikki eru Føroyar.

Høgni av Heiði hevur ferðast um alt Vietnam og kona hansara er haðani.

Nú liður rættiliga væl við verkinum »Yrkingar 1898-1948« hjá Janusi Djurhuus.

Christian Matras hevur lagt til rættis og gjørt viðmerkingar til yrkingarnar.

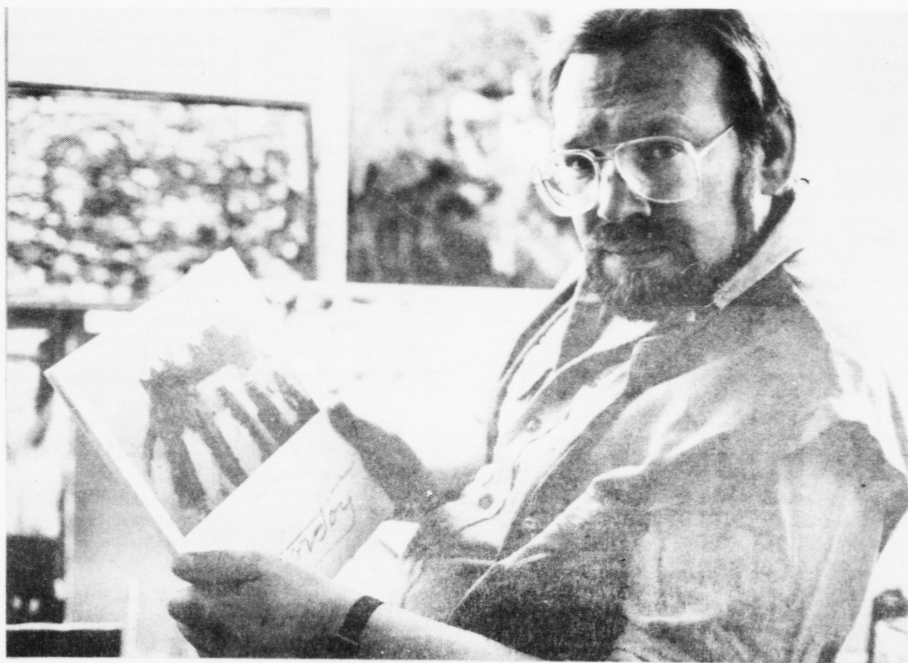
Hetta stóra bóka- verk kemur út eina ferð stutt eftir jól.

Og eftir jól kemur eisini triðja yrkingasavnið hjá Tórøddi Poulsen, »Heilag kríggj«.

Næsta vár kemur »Konurák«, framhald av »Kvinnurøddum« hjá Maluni Simonsen.

Mentunargrunnur Studentafelagsins í Keypmannahavn hevur givið út bók síðani 1914.

Summar bøkur, so sum stuttsøgusøvn og skaldsøgur, selja væl. Hinvegin er ikki tann stóri eftirspurningurin eftir yrkingasøvnnum. Undantak er kortini »Likasum« hjá Róa Paturssoni. Hon kemur nú í triðja upplagi. Tey bæði fyrstu, tilsamans 2.500 eintøk, eru útseld hjá forlagnum. **hd**

Amariel Norðoy er føddur í Klaksvík í 1945 og hann er lærur skipasmiður.

Men í 1976 fór hann á listaháskúla í Keypmannahavn, har hann hevði so mætar lærarar sum Sven Dalsgaard og Robert Jacobsen.

Amariel hevur havt framsýningar um øll Norðurlond og í Týsklandi og hann var við í framsýningini Scandinavia Today í USA í 1982.

Í 1983 fekk hann listavirðislonina hjá RB-Bankanum.

Í Føroyum hevur Amariel havt nógvar framsýningar og í lotuni ber til at siggja verk hjá honum í Listaskálanum, har hann hevur framsýning saman við Olivuri við Neyst og Torbírni Olsen.